

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/148/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124208293
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8124208293.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7Csp/148/2024

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov VÚB, a.s. so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava – Ružinov, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o. so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E., v spore o zaplatenie 332,18 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

7Csp/148/2024

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 307 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 307 eur odo dňa 21.12.2022 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobný návrh žalobcu zamietal.

III. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,84%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

7Csp/148/2024

1. Žalobca návrhom doručeným súdu dňa 27.09.2024 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu vo výške 332,18 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 15.02.2022 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 18.08.2021 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému pôžičku vo výške 332 eur, ktorú sa zaviazal splácať v 15 mesačných splátkach vo výške 25 eur do celkovej sumy 375 eur. Z dôvodu porušenia povinností žalovaným, žalobca úver zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobcu písomne nevyjadril napriek tomu, že žaloba mu bola doručená dňa 31.03.2025.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámení listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

4. Z Notárskej zápisnice číslo F. XXXX/XXXX, F. XXXXX/XXXX zo dňa 11.12.2017 mal súd za preukázané zlúčenie obchodných spoločností Consumer Finance holding, a.s. so spoločnosťami Všeobecná úverová banka, a.s., a spoločnosťou VÚB leasing, a.s., ktoré sa stali jej univerzálnymi právnymi nástupcami.

5. Dňa 18.08.2021 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom podpísaná zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 332 eur, ktorý sa zaviazal splácať pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 21,50%, so splátkou vo výške 25 eur vždy k 20.-temu dňu v mesiaci v počte splátok 15, so splatnosťou prvej splátky 20.09.2021.

6. Podľa článku 10., bod 10.2. zmluvy, banka je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok úveru žiadať klienta o zaplatenie celej pohľadávky v prípade, ak je v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace, a to za podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

7. Predžalobnou upomienkou zo dňa 29.12.2021, upozornil žalobca žalovaného na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 75 eur. Zároveň ho upozornil, že ak do 05.02.2022 nedôjde k úhrade splatných splátok, veriteľ pristúpi k zosplateniu úveru.

8. Z oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 09.02.2022 pre súd vyplynulo, že žalobca úver zosplatal ku dňu 07.02.2022 a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 332,18 eur.

9. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaný poukázal žalobcovi sumu vo výške 25 eur.

10. Súd osobitnou výzvou vyzýval právneho zástupcu žalobcu, aby súdu preukázal listiny, ktorými veriteľ postupoval s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru dlžníkovi. Žalobca v písomnom podaní zo dňa 18.10.2024 súdu uviedol, že akceptoval čistý príjem žalovaného vo výške 570 eur. Pokiaľ ide o výdavky žalovaného, tie predstavovali sumu životného minima 218,06 eur. Súdu bol predložený report zo SRBI, z ktorého vyplýva zostatková hodnota úverov žalovaného 0 eur. Zároveň veriteľ overil vymeriavací základ žalovaného u zamestnávateľa vo výške 655 eur dopytom v Sociálnej poisťovni.

11. Z dôvodu, že v tomto prípade sa jedná o drobný spor, ktorého hodnota neprevyšuje 1.000 eur, súd na deň 02.06.2025 určil termín verejného vyhlásenia rozsudku. Na verejné vyhlásenie rozsudku sa neustanovili strany sporu, rovnako bol neprítomný právny zástupca žalobcu.

12. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 18.08.2021 (ďalej len Zákon č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu,

na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 20 Zákona č. 129/2010 Z.z., na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 7 ods. 21 Zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové

sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

h)

ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

i)

výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

j)

právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k)

súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

l)

prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

m)

úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n)

upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

o)

veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

p)

výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

q)

informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

r)

právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

s)

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

t)

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

u)

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

v)

názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a)

zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b)

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),

c)

zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm.

b) a c) alebo

d)

v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e)

veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f)

veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g)

ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

Podľa § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

13. Súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že zmluva, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou. Súd ex offo podrobil túto zmluvu súdnej kontrole, pričom je toho názoru, že veriteľ, žalobca v tomto spore nepostupoval s odbornou starostlivosťou a nepreskúmal bonitu žalovaného ako dlžníka pri poskytnutí úveru. Súd je toho názoru, že žalobca hrubým spôsobom porušil povinnosti uvedené v § 7 ods. 1, 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobuje dôsledok uvedený v § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. K uvedenej argumentácii súd uvádza nasledujúce:

14. Súd je toho názoru, že pokiaľ účelom skúmania bonity je zistenie všetkých údajov potrebných na posúdenie schopnosti klienta splácať úver, potom bez skúmania reálneho príjmu, rodinného stavu, celkového objemu výdavkov klienta nemôže veriteľ urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Skúmanie výdavkov klienta len nahliadnutím do databáz nie je podľa názoru súdu dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať iba z týchto verejných databáz. Keďže žalobca v súvislosti s overením bonity žalovaného pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške ním reálne dosahovaného príjmu vrátane údajov o výške celkového objemu jeho výdavkov, došlo tak k naplneniu hypotézy § 11 ods. 2 zákona číslo 129/2010 Z.z., na základe ktorej je potrebné posúdiť konanie žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinností overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súčasne žalobca nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Je nepochybné, že žalobca dôsledne neskúmal bonitu žalovaného, nenahliadol do verejných registrov na získanie presných, pravdivých, úplných informácií potrebných na posúdenie jeho schopnosti splácať úver o reálne dosahovanom príjme a celkovom objeme jeho výdavkov postupom podľa § 7 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z., ktoré nemožno kvalifikovať inak, ako hrubé porušenie odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať predmetný úver. Žalobca sa v rámci kontraktačného procesu pri uzatváraní zmluvy totiž uspokojil iba s tvrdením žalovaného o výške ním dosahovaného mesačného príjmu, ktorý žalovaný uvádzal v bode II. zmluvy. Z vymeriavacieho základu z potvrdenia Sociálnej poisťovne vyplýva vymeriavací základ žalovaného 655 Eur. Zároveň z úverového registra nevyplýva úverové zaťaženie žalovaného.

15. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu

úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18.12.2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 06.06.2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 05.03.2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 06.06.2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

16. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.201 cit.: „Povinnosť posúdení úveruschopnosti spotrebiteľa chráni nejen spotrebiteľa samého pred negatívnymi dôsledky neschopnosti úver splácať, ale zprostredkovaně také spoločnosť jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úveruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úver snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úveruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácať spotřebitelský úver, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. G., H. I. J., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

17. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti.“

18. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednak neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednak neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

19. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/6/2022 cit.: „Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Vychádzajúc z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch čo v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, keď sice si obstaral údaje o príjme žalobcu a časti výdavkov spočívajúcich v splátkach úverov, lízingov (a pod.), avšak ohľadom iných výdavkov žalobcu (bývanie a pod.), už žalovaný postupoval nedostatočne, keď akceptáciou výdavku 20,- Eur mesačne uvedeného žalobcom, si žalovaný bez náležitého zistenia skutočných výdavkov žalobcu, nemohol vytvoriť dostatočný platobný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy.“

20. Z predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ zisťoval len príjem žalovaného, hoci jeho povinnosťou je zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Na výzvu súdu žalobca uviedol, že pri posudzovaní výdavkov vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 218,06 eur. Žalobca podľa názoru súdu podcenil skúmanie výdavkov žalovaného, ak sa obmedzil na výšku sumy životného minima na jednu dospelú osobu.

21. Súd je toho názoru, že veriteľ nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Súdu neboli predložené listinné dôkazy preukazujúce výšku čistého mesačného príjmu žalovaného tak, ako to upravuje § 2 ods. 4 Opatrenia NBS číslo 10/2017. Celková výška čistých príjmov sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať úver. Zo samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere z článku 2 nevyplývajú žiadne predložené doklady zo strany žalovaného ako dlžníka pri poskytovaní úveru. Veriteľ ho síce dopytoval na čistý mesačný príjem, ktorý overil síce potvrdením zo Sociálnej poisťovne, v ktorej je však uvedený hrubý príjem žalovaného a nie aritmetický priemer čistých skutočných príjmov žalovaného ako dlžníka pri poskytovaní úveru. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere nevyplývajú žiadne listinné dôkazy ako výplatné pásky žalovaného, výpisy z účtu, z ktorých by veriteľ overil jeho čistý priemerný mesačný príjem. Rovnako z tejto zmluvy nevyplývajú žiadne nevyhnutné mesačné výdavky týkajúce sa žalovaného ako dlžníka pri poskytovaní úveru. Veriteľ je povinný vykonať audit domáceho rozpočtu, podrobným spôsobom dopytovať dlžníka na jeho nevyhnutné mesačné výdavky ako aj príjmy. Veriteľ takýmto spôsobom nepostupoval a pri výdavkoch sa uspokojil iba s výškou životného minima, ktoré bolo platné v čase uzatvárania zmluvného vzťahu, čo podľa názoru súdu nie je postačujúce. K posudzovaniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, podľa názoru súdu, pristúpil žalobca len formálne, nevytvoril si reálny obraz o celkovej majetkovej situácii žalovaného a jeho postup nenaplnil účel, ktorý predpokladá § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia zmluvy. Postup žalobcu je preto možné hodnotiť ako postup a nekonanie s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti splácať spotrebiteľský úver a zároveň hrubé porušenie tejto povinnosti s dôsledkami, ktoré z porušenia vyplývajú a to jednak zánik oprávnenia od spotrebiteľa vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a jednak bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Išlo bez akýchkoľvek pochybností o hrubé porušenie tejto povinnosti majúcej za následok v zmysle § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru a nemožnosť jednorazového zosplatnenia úveru. Odborná starostlivosť poskytovateľa úverovou starostlivosťou je odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah, ktorý bude daný individuálnymi okolnosťami nie je odbornou aj vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené taktiež. Hoci zákon

ukladá spotrebiteľom povinnosť poskytnúť údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi schopnosť splácať úver, nezbavuje to veriteľa jeho povinnosti údaje získané od spotrebiteľa v rámci možností preveriť a následne profesionálne vyhodnotiť. Veriteľ musí náležite zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a požadovať doklady k jeho tvrdeniam. Veriteľ by mal úverovú bonitu dlžníka aktívne zisťovať a preverovať (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 7CoCsp 25/2024 zo dňa 26.03.2025). Súd z tohto dôvodu konštatuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a rovnako právny úkon zosplatnenia veriteľa, ktorý veriteľ realizoval jednostranným právnym úkonom zo dňa 09.02.2022, súd hodnotí ako neplatný právny úkon v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka. Nebolo spornou skutočnosťou, že žalovaný zaplatil žalobcovi titulom tohto úveru sumu vo výške 25 eur. Súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi s poukazom na prijatý právny záver súdu, rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru vo výške 332 eur a úhradami, ktoré žalobcovi poukázal vo výške 25 eur, spolu sumu 307 eur. Z dlžnej sumy súd určil úroky z omeškania postupom podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády číslo 87/1995 Zbierky zákona, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a to deň nasledujúci po konečnej splatnosti úveru. V prevyšujúcej časti s poukazom na prijatý záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a nemožnosť veriteľa pristúpiť k jednostrannému právnemu úkonu veriteľa a to k zosplatneniu dlhu, súd žalobný návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

22. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 C.s.p. Pri porovnaní žalobného petitu a výroku súdu, úspech žalobcu predstavuje 92,42%, jeho neúspech 7,58%. Z tohto dôvodu súd rozhodol o nároku žalobcu na náhradu trov konania ako rozdiel medzi pomerom jeho úspechu a neúspechu v celkovej výške 84,84%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku postupom podľa 262 C.s.p.

Poučenie:

7Csp/148/2024

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.